

14/3/85

EL LLENGUATGE

Nodrir

Com la de tants altres mots d'origen llatí, la família etimològica de *nodrir* es compon de mots populars o hereditaris, com *nodrir* mateix, amb els seus derivats *nodridor* i *nodriment*, *nodris*, *nodrissa*, *nodrissar* i *nodrissó*; i de mots cultes o savis, obtinguts directament del llatí escrit, com *nutrició*, *nutrici*, *nutritiu* i *nutrient*, mot, aquest darrer, admès recentment i que figura a l'apèndix de les edicions del Diccionari Fabra. La Gran Enciclopèdia, a més, recull *nutreòlex*, "persona especialitzada en nutrició". En castellà, en canvi, l'única forma hereditària d'aquesta família de mots és el substantiu "nodriza": totes les altres formes, incloent-hi el verb, que és per tant "nutrir" i no "nodrir", són cultes o llatinitzants.

Així com, en castellà, l'existència de "nodriza" no és cap obstacle perquè la forma del verb sigui "nutrir" en lloc de "nodrir", en català l'existència de formes com *nutrició* o *nutritiu* no s'oposa que la del verb sigui *nodrir* en lloc de *nutrir*. Les diferents vies que ha seguit cada un d'aquests mots expliquen les seves divergències formals, que trobem, com hem dit, en nombrosíssimes famílies de mots d'origen llatí.

Tanmateix, hi ha encara qui, en català, sembla preferir *nutrir* a *nodrir*, com podem veure llegint textos recentment editats i que han estat objecte d'una bona revisió. És veritat que hom convé a considerar encara lícit el manlleu de mots al llatí escrit, sempre, però, que obeeixi a una necessitat real de la llengua. Disposant, com disposem, del verb hereditari *nodrir*, que ens induiria a incorporar al nostre lèxic el cultisme *nutrir*? L'ús d'aquest verb es deu més aviat a la influència del castellà i, de fet, és considerat com un barbarisme i així el recullen tots els vocabularis d'aquesta matèria. Si en castellà s'usés una forma popular en lloc d'una forma culta, és segur que a ningú no se li acudiria de recórrer a aquest manlleu innecessari del llatí. Malgrat *nutrició*, *nutritiu*, etc., és sens dubte bo de servir-se exclusivament de *nodrir* i de prescindir, per tant, de *nutrir*.

L'ús tan estès del mot *didà*, de creació expressiva i propi del llenguatge infantil, ha pogut fer creure que *nodrissa* era un castellanisme, suposició, com hem vist, ben infundada. El Fabra i l'Enciclopèdia admeten només *nodris* com a equivalent de *porcell*. Querau de Liost, però, l'usà també per *nodrissó*: *Un nodris inesperat formalitzà l'amistança (Del nostre Don Panxo Rodríguez)*.

Albert Jané